

PRESENTACIÓ

Xavier Bernadí Gil

Evolució o transformació? Al nostre parer, aquest és l'interrogant que ens hem de plantejar avui quan reflexionem sobre la incidència d'Internet i de les TIC sobre les institucions públiques i sobre el dret que les regula. Aquest és també l'interrogant que varem plantejar als autors d'aquest nou monogràfic de la *Revista* i al qual pensem que tots ells responen, ja sigui de forma explícita, ja sigui per altres camins i viarany.

Els canvis de tota mena que vivim han d'exigir, sempre, l'atenció de la classe política i dels responsables públics i l'anàlisi dels qui es dediquen a l'acadèmia. Tanmateix, la reacció del nostre sistema jurídic davant del fenomen de les TIC no ha estat, fins a dates ben recents, prou satisfactòria, ni en l'àmbit legislatiu, ni en l'acció dels governs, ni —assenyaladament— en els àmbits de la reflexió teòrica i de la formació jurídica.

Aquest número monogràfic sobre la incidència de les TIC en el dret públic s'emmarca, precisament, en un canvi d'etapa, en un moment en què la situació descrita comença a capgirar-se i ja s'ha pres consciència de la magnitud del fenomen. Com s'ha dit amb tota la raó, la solució a tots aquests canvis no ens vindrà d'insistir que tot és igual, ni que tot és diferent; sinó que ens portarà, ben segur, força més feina que això.

L'atenció que serveixen els nous estatuts d'autonomia a aquestes tecnologies i l'aprovació de la primera llei reguladora de l'Administració electrònica constitueixen uns signes prou clars d'aquest canvi d'etapa, d'aquesta nova perspectiva, més atenta i més global. Pel que fa a la primera qüestió, ens sembla molt rellevant la forta presència que han tingut les TIC en els diversos processos de reforma estatutària, tant en relació amb els drets de la ciutadania com en relació amb al repartiment del poder públic. La reivindicació d'un major poder autonòmic en l'àmbit de les telecomunicacions i de la societat de la informació ha quedat solemnement plantejat, per bé que l'èxit assolit hagi estat més aviat escàs. També ha estat aquesta la primera vegada que expressions com *societat de la informació*, *tecnologies de la informació i la comunicació*, *comerç electrònic* o *protecció de dades* han estat incorporades a les normes de capçalera del nostre ordenament jurídic, a normes de rang (quasi) constitucional.

Ens sembla també rellevant, com dèiem, que aquest any 2007 s'hagi promulgat la Llei d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics. És clar que aquesta norma té les seves insuficiències —començant pel títol amb què ha estat obsequiada—, tant des de la perspectiva

de les seves solucions materials, com si ens fixem en el seu difícil encaix amb el nou enteniment de les competències bàsiques estatals que s'ha plantejat des de Catalunya. Aquestes insuficiències ja s'aborden en els treballs d'aquest monogràfic, elaborats en paral·lel a la tramitació de la Llei. Però també podem reconèixer que aquesta norma contribueix a encetar i a certificar l'arribada d'un temps nou per a les nostres institucions públiques i, en particular, per al conjunt d'administracions. En fi, potser ens convindria actualitzar la clàusula constitucional de l'Estat social i democràtic de dret i reconèixer que ens trobem, més aviat, en un Estat social, democràtic, autonòmic i electrònic de dret.

Fou, precisament, a la vista de la gran diversitat de qüestions afectades per les TIC, que ens va semblar convenient orientar aquest monogràfic des d'una perspectiva *tendencialment* completa de les relacions entre aquestes tecnologies i el dret públic. Aquest plantejament es pot deduir del conjunt de temàtiques i d'enfocaments escollits per confeir aquest número de la *Revista*, però també batega, a judici nostre, en les diverses contribucions que aplega. Algunes se centren en els drets dels ciutadans, des d'una perspectiva preferentment constitucional, mentre que d'altres observen les noves formes d'organització i d'actuació de les administracions públiques i unes darreres es plantegen totes aquestes qüestions des de l'òptica del pluralisme territorial. Uns camps amb uns vincles molt més estrets del que acostumem a admetre.

Presentem aquest monogràfic amb la voluntat que sigui una bona eina per respondre a les evolucions i a les transformacions que experimenta el dret públic arran de l'avenç tecnològic. Com una contribució a la delimitació i l'estudi d'un molt renovat dret públic de la informació. Cada lector en jutjarà lliurement el resultat.